

УКРАЇНА
НОВОГУЙВИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ
ІМЕНІ СЕРГІЯ ПРОЦІКА
НОВОГУЙВИНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
ЖИТОМИРСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ

НАКАЗ

30.12. 2025

с-ще Новогуйвинське

№ 327

Про підсумки роботи
класів інклюзивного навчання
у I семестрі 2025-2026 н.р.

З метою підведення підсумків роботи класів інклюзивного навчання у I семестрі 2025/2026 навчального року та для покращення якості навчального процесу, згідно з планом роботи ліцею протягом I семестру було вивчено стан організації інклюзивного навчання. Роботу інклюзивних класів було організовано для дітей з особливими освітніми потребами з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності.

- Для кожного учня з особливими освітніми потребами були розроблені індивідуальні освітні плани, що враховують їхні потреби та можливості.
- Під час освітнього процесу було залучено спеціалістів з інклюзивної освіти, логопеда, соціального педагога та асистентів учителів для надання додаткової підтримки учням.
- Регулярно проводилися корекційно-розвиткові заняття для учнів з особливими освітніми потребами, спрямовані на розвиток їхніх когнітивних та соціальних навичок.
- Було забезпечено доступ до спеціально розроблених навчальних матеріалів та ресурсів, які сприяють успішному навчанню дітей з особливими освітніми потребами.
- Проводилися регулярні зустрічі та консультації з батьками учнів, спрямовані на обговорення результатів навчання та розробку спільних планів для подальшого розвитку.
- Регулярно здійснювався моніторинг та оцінка навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами для визначення ефективності інклюзивного навчання та виявлення потреб у додатковій підтримці.

Освітня діяльність у класах з інклюзивним навчанням була спрямована на реалізацію завдань:

- вироблення в учнів з особливими освітніми потребами соціальних навичок та вдосконалення соціальної взаємодії вдома та в школі (удосконалення навичок спілкування, вміння співпрацювати);
- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами відповідного рівня освіти у середовищі однолітків згідно з Державним стандартом загальної середньої освіти;
- розвиток концентрації та обсягу уваги, розвиток довільної уваги учнів;
- розвиток пізнавальних процесів за допомогою активного включення дітей з особливими освітніми потребами до освітнього процесу та проведення корекційно-розвиткових занять;
- формування навичок дисциплінованості, організованості, вольової регуляції, вміння діяти за зразком;
- створення емоційно-комфортної атмосфери в шкільному колективі;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу;

- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розробки індивідуальних програм навчання;
- формування навичок взаємодії дітей з особливими потребами з іншими учнями у класних колективах;
- забезпечення засобами корекції психофізичного розвитку, спеціальним обладнанням, відповідним дидактичним матеріалом, особливими наочними засобами;
- створення електронних ресурсів та платформ для підтримки інклюзивного навчання, що дозволяють учням з особливими освітніми потребами отримувати знання у зручній для них спосіб;
- організація спеціальних фізичних вправ та спортивних заходів, адаптованих для дітей з особливими освітніми потребами, з метою підтримки їх фізичного здоров'я та розвитку координації;
- надання психологічної підтримки учням та їх батькам для зменшення стресу та тривожності, пов'язаних з навчальним процесом;
- залучення медичних спеціалістів для проведення профілактичних оглядів та надання медичних послуг учням з особливими освітніми потребами;
- впровадження нових методик та технологій навчання, які дозволяють індивідуально адаптувати навчальний процес під потреби кожного учня.

Підставою для організації інклюзивного навчання були наступні документи:

- заява батьків або осіб, які їх замінюють;
- наказ директора закладу освіти про створення та функціонування класу з інклюзивним навчанням;
- рішення психолога – медико – педагогічної консультації для учнів, які потребують корекції фізичного та (або) розумового (психічного) розвитку;
- витяг про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини.

Навчання в класах, де організоване інклюзивне навчання, здійснюється за робочими навчальними планами, затвердженими департаментом освіти та складені на основі Типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України. На основі робочих планів розроблено та затверджено для кожного учня з особливими освітніми потребами індивідуальний робочий навчальний план з урахуванням висновку ІРЦ.

Індивідуальний навчальний план визначає перелік навчальних предметів, кількість годин, що відводяться на вивчення кожного предмета та тижневу кількість годин. У плані враховуються додаткові години на індивідуальні і групові заняття, факультативи, курси за вибором.

- Передбачаються додаткові години для корекційно-розвиткових занять, які спрямовані на розвиток когнітивних, соціальних та комунікативних навичок учнів.

Для проведення корекційно-розвиткових занять в індивідуальних планах учнів передбачається від 1 до 4 годин на тиждень. Індивідуальні плани розроблялися класними керівниками за участю батьків дитини та затверджувалися директором школи.

Індивідуальні навчальні програми дітей з особливими освітніми потребами у класах з інклюзивним навчанням розроблялися на основі типових навчальних програм з урахуванням спеціальних, з відповідною їх адаптацією.

Відповідно до висновку ІРЦ та згодою батьків для дітей з особливими освітніми потребами розроблено індивідуальну навчальну програму, яка, на основі вивчення динаміки розвитку учня, переглядається двічі на рік (за потребою частіше) з метою її коригування, враховуючи потенційні можливості учня. Індивідуальна навчальна програма визначає зміст, систему знань, навичок і вмій, які мають опанувати учні, розробляється за участю батьків дитини та затверджується керівником навчального закладу.

Розклад уроків у класах з інклюзивним навчанням складається відповідно до робочого плану навчального закладу з урахуванням індивідуальних особливостей учнів та гігієнічних вимог:

- Розклад передбачає можливість гнучкого підходу до проведення занять, враховуючи потреби кожного учня. Це дозволяє адаптувати навчальний процес для забезпечення максимальної ефективності та комфорту.
- В розкладі враховані тривалі перерви та час для відпочинку, що забезпечує зменшення навантаження на учнів та сприяє їх фізичному та психологічному здоров'ю.
- Враховано час для проведення корекційно-розвиткових занять, які сприяють розвитку пізнавальних процесів та особистісному зростанню учнів з особливими освітніми потребами.
- Розклад складений таким чином, щоб рівномірно розподілити навчальне навантаження протягом дня та тижня, забезпечуючи збалансованість між теоретичними та практичними заняттями.
- Враховано години для інклюзивних занять, де учні можуть взаємодіяти зі своїми однолітками, що сприяє розвитку соціальних навичок та інтеграції у колектив.
- Передбачено час для психолого-педагогічної підтримки, що включає індивідуальні консультації та роботу з психологом для підвищення рівня емоційного комфорту учнів.

Важливим у навчанні таких дітей є залучення кваліфікованих спеціалістів, які надають допомогу вчителю та дітям з особливими потребами у навчанні. З дітьми постійно працюють асистенти вчителя, асистенти вихователя, соціальний педагог, логопед. Такий комплексний підхід, без сумніву, дає хороші результати, а вчителям інклюзивних класів можливість краще зрозуміти індивідуальні особливості учнів. Віра в дитину, наполегливість, витримка, старанність, готовність до систематичної роботи стали запорукою позитивних змін. До складання індивідуальної навчальної програми залучалися батьки, які мають чітке уявлення про те, чому навчання дитини потребує розроблення індивідуальної навчальної програми. Така співпраця забезпечує інформування батьків про потенційні можливості дитини, динаміку її розвитку.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється за критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти. Система оцінювання навчальних досягнень учнів є стимулюючою. З метою оцінювання індивідуальних досягнень учнів педагоги школи використовують метод оцінювання портфоліо.

Практика доводить, що корекційна робота стає ефективною лише при позитивній спільній участі педагогів і вузьких фахівців в створенні ситуації активного мислення учня, що формує системний процес розвиваючого навчання. Саме цим питанням в школі приділяється значна увага.

У ліцеї створено команди психолого-педагогічного супроводу для дітей з особливими освітніми потребами. В групу фахівців входять заступники директора з навчально-виховної роботи Ірина РУДНИЦЬКА, Інна БІЛЕЦЬКА., соціальний педагог, логопед, медична сестра, фахівець ІРЦ Олександр НІКУЛІН, педагоги, які працюють в інклюзивних класах, асистенти вчителів та вихователів. Команда разом з батьками учнів, згідно висновку ІРЦ розробляє на рік індивідуальну програму розвитку. Двічі на рік (за потребою частіше) вони переглядаються з метою коригування. Процес складання ІПР дитини з особливими освітніми потребами носить диференційований характер, розробляється на основі аналізу проблеми розвитку учня та його освітніх потреб. Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами інформує батьків щодо особливостей інклюзивного навчання, цілей та завдань, переваг інклюзії для всіх суб'єктів навчально-виховного процесу. Батькам надаються роз'яснення щодо врахування особливостей розвитку їхньої дитини. Це сприяє формуванню батьківської компетентності під час обговорення питань, що виникають унаслідок спілкування та групової взаємодії в дитячому колективі. Поінформованість батьків сприяє формуванню інклюзивних цінностей, що забезпечує дружню і позитивну атмосферу, сприятливу для всіх дітей. Індивідуальні програми розвитку затверджені директором школи та підписані батьками учнів.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи в ліцеї протягом I семестру були:

- розвиток та удосконалення фонетико-фонематичних навичок учнів;
- збагачення пасивного та активного словника учнів;
- формування навичок спілкування;
- розвиток зорово-просторової уваги та пам'яті;
- формування діалогічного та монологічного мовлення;
- розвиток емоційної сфери;
- подолання тривожності;
- розвиток процесів запам'ятовування та відтворення інформації;
- корекція пізнавальної діяльності учнів;
- проведення занять, спрямованих на розвиток дрібної та грубої моторики учнів;
- формування позитивної самооцінки та здатності до саморегуляції емоцій та поведінки;
- впровадження програм, які сприяють розвитку соціально-емоційних навичок, таких як емпатія, співчуття та взаємоповага;
- регулярна оцінка та моніторинг прогресу учнів з метою адаптації та корекції навчальних програм відповідно до їхніх потреб;
- організація творчих занять та проєктів, що сприяють розвитку уяви та креативного мислення учнів.

Проведення ефективної корекційно-розвиткової роботи в цілому здійснюється завдяки співпраці усіх корекційних педагогів, класних керівників, вчителів - предметників, батьків та адміністрації ліцею.

Необхідно зазначити, що за досить обмежену кількість годин корекційних занять важко розв'язати всі поставлені завдання. Тому розпочата робота має своє продовження на уроках та в процесі позакласної роботи. Тому в роботі з дітьми вибираються найважливіші теми, які можуть дати очікуваний результат. Доводиться, в першу чергу, звертати увагу на те, щоб не допускати появи у дитини негативних психологічних рис під впливом особливих умов її розвитку, затримки не тільки в набутті знань, а й у розвитку особистості. Цьому сприяють проведення та застосування спеціальних вправ та дидактичних ігор, використання наочних посібників, предметних та сюжетних малюнків. Надзвичайно важливою умовою правильної організації занять є ігрова форма. Їй відводиться більша частина часу, і з даної проблеми зібрано дуже багато різноманітного матеріалу.

Під час вивчення питання стану реалізації інклюзивного навчання було виявлено, що залучення дітей з особливими потребами до такої форми навчання позитивно впливає на соціально-емоційну сферу, фізичний та творчий розвиток, більш прихильніше ставлення до них учнів класу.

Вчителі та батьки учнів відзначають, що за I семестр навчання учнів за інклюзивною формою відбуваються позитивні зміни:

- учні легше уявляють, усвідомлюють та висловлюють ставлення до прочитаного, почутого;
- краще адаптуються до роботи на уроці, швидше звикають до ритму уроку;
- виявляють достатній рівень самостійності при виконанні домашніх завдань;
- значне покращення у вимові та диференціації свистячих та шиплячих звуків;
- спостерігається позитивна динаміка у процесах побудови речень, зв'язних висловлювань, висловленні власної думки;
- учні активно взаємодіють зі своїми однолітками, що сприяє їх інтеграції в колектив;
- покращення емоційного стану та взаємин з однокласниками та вчителями;
- підвищення інтересу до навчання та бажання досягати нових знань і навичок.

Рівень результативності навчальних досягнень учнів інклюзивної форми навчання у I семестрі середній та достатній.

Учні з особливими освітніми потребами є активними учасниками позакласної роботи, яка проводиться з урахуванням психофізичних можливостей дитини і спрямована на всебічний розвиток особистості, формування позитивного соціально-психологічного статусу. Вони залучаються до позалицеїної роботи відповідно до можливостей, інтересів, нахилів, здібностей, з урахуванням їх побажань, віку, психофізичних особливостей та стану здоров'я. Вся виховна і освітня робота при інклюзивному навчанні проводиться у повсякденному житті та на спеціально організованих заняттях:

- проводяться тематичні заходи, такі як майстер-класи, екскурсії, спортивні змагання та творчі конкурси, які дозволяють учням проявляти свої здібності та розвивати таланти;
- учні беруть участь у заходах, організованих позашкільними закладами, що сприяє їх всебічному розвитку;
- залучення учнів до волонтерської діяльності, що дозволяє їм відчувати себе частиною суспільства та розвивати почуття відповідальності та співчуття;
- проведення інтерактивних занять та тренінгів, які сприяють розвитку комунікативних навичок, впевненості у собі та вмінню працювати в команді;
- забезпечення постійної психологічної підтримки учнів, допомога у вирішенні особистих та соціальних проблем, сприяння розвитку емоційної стійкості;
- організація спільних заходів для учнів та їхніх батьків, що дозволяє зміцнювати родинні зв'язки та підтримувати позитивний мікроклімат у родині.

Таким чином, урахування та реалізація нормативно-правового, науково-методичного забезпечення змісту освітнього процесу, використання сучасних підходів до навчання дітей зазначеної категорії, що включають цілеспрямовану діяльність педагогів та батьків учнів, співпрацю з командою фахівців, забезпечують ефективність навчання дітей і створюють підґрунтя для успішного навчально-корекційного результату. Завдяки інклюзивній освіті дитина з особливостями вчиться життєдіяльності в суспільстві здорових людей, у нього формується направленість до нормального, повноцінного життя і тут головне в тісному співробітництві з сім'єю, сформувати у дитини сприйняття своєї хвороби не як обтяжливої життєвої обставини, а як певного образу життя.

Батьки учнів активно співпрацюють з педагогами, завдяки чому задоволені отриманими результатами: їх діти стають менш ізольованими від навколишнього світу, вчаться співпрацювати, на достатньому та середньому рівні засвоюють навчальний матеріал, стають більш відкритими для спілкування.

Виходячи з вищесказаного,

НАКАЗУЮ:

1. Заступнику директора з навчально-виховної роботи Ірині РУДНИЦЬКІЙ:
  - 1.1. тримати на контролі організацію інклюзивного навчання в ліцеї;
  - 1.2. проводити роботу з батьками даної категорії учнів, здійснювати їх анкетування два рази на рік;
  - 1.3. своєчасно реагувати на зауваження батьків з питання організації навчання їх дитини.
  - 1.4. активізувати методичну допомогу вчителям у класах з інклюзивним навчанням;
  - 1.5. у II семестрі продовжити методичну роботу асистентів вчителів та вихователів.
2. Соціальному педагогу Дар'ї КУРИЛЬЧУК, забезпечувати педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами.
3. Класним керівникам Світлані ЧОС, Тетяні СОЛДАТОВІЙ, Олені ПУТІЛІНІЙ, Оксані ФЕДОРЕНКО, Олені ЯРОШЕНКО, Ользі БІЛІЙ, Світлані СІРОТКІНІЙ, Олегу ОПАНАСЮКУ, Юлії ЯБЛОНСЬКІЙ, Світлані СТАХОВСЬКІЙ та вчителям-предметникам:
  - 3.1. забезпечити надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності учнів;

3.2. враховувати індивідуальні особливості учнів у процесі підготовки до занять та використовувати новітні форми та засоби навчання, що сприяють розвитку пізнавальних процесів учнів;

3.3. сприяти створенню позитивного мікроклімату у класному колективі;

3.4. залучати учнів з особливими освітніми потребами до життя класу і ліцею;

3.5. оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими потребами здійснювати згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальним навчальним планом.

4. Асистентам вчителів тримати на контролі організацію освітнього процесу в класі з інклюзивним навчанням; надавати допомогу учням з особливими освітніми потребами в організації робочого місця; вести педагогічну документацію, здійснювати соціально-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами, дбати про професійне самовизначення та соціальну адаптацію учнів; інформувати вчителя класу та батьків про досягнення учня.

5. Контроль за виконанням даного наказу покласти на заступника директора з НВР Ірину РУДНИЦЬКУ.

Т.в.о. директора ліцею

Сергій РУЧКА

Ознайомлені:

Рудницька І.В.

Ручка С.В.

Хлань І.І.

Курильчук Д.А.

Чос С.Г.

Ковальчук О.С.

Солдатова Т.В.

Лісовська О.М.

Звінеревська Т.І.

Путіліна О.П.

Істоміна Т.В.

Федоренко О.В.

Ярошенко О.Ф.

Гичко О.В.

Біла О.В.

Вахнюк Т.В.

Галецька Л.І.

Литвиненко С.П.

Сіроткіна С.В.

Опанасюк О.О.

Кравчук С.В.

Яблонська Ю.А.

Перегида Д.М.

Стаховська С.П.

Дудар А.А.

Ткачук О.М.

Горбатюк О.А.

Паук С.В.

Бондарчук М.О.

Ярова-Боровик М.Я.

Довідка
про підсумки вивчення стану
інклюзивного навчання
у I семестрі 2025-2026 н.р.

Відповідно до перспективного плану внутрішньоліцейного контролю за станом викладання навчальних предметів, річного плану роботи ліцею на 2025-2026 навчальний рік, протягом вересня – жовтня 2025 року вивчався стан організації інклюзивного навчання в ліцеї.

У закладі освіти було видано відповідні накази:

- від 04.09.2025 року № 234 «Про організацію інклюзивного навчання у 2025-2026 н.р.»
- від 04.09.2025 року №235 «Про створення команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі»;
- від 28.08.2025 № 207 «Про введення посад асистентів вчителів у класі з інклюзивним навчанням та встановлення доплат вчителям та вихователям за роботу в інклюзивних класах»;
- від 08.09.2025 №236 «Про призначення відповідального за розміщення Протоколів засідання команди супроводу та ІПР в АС ІРЦ»;
- наказ про відкриття та функціонування класу з інклюзивним навчанням для учня 1-Б класу від 18.11.2025 №293;
  - наказ про організацію першого рівня підтримки для учня 4-Б класу від 28.11.2025 № 301

Аналіз кадрового забезпечення вчителів, що забезпечують інклюзивне навчання станом на 30.12.2025р.:

№	ПІБ	Посада	Категорія, звання	Освіта	Педстаж на даній посаді
1	Ковальчук Олександра Сергіївна	Асистент вчителя, асистент вихователя	11 тарифний розряд	Вища	1 рік
2	Лісовська Ольга Володимирівна	Асистент вчителя, асистент вихователя	11 тарифний розряд	вища	3 місяці
3	Звінеревська Тетяна Іванівна	Асистент вихователя	12 тарифний розряд	Вища	2 роки
4	Кравчук Світлана Вікторівна	Асистент вчителя	11 тарифний розряд	вища	2 роки
5	Вахнюк Тетяна Василівна	Асистент вчителя	11 тарифний розряд	вища	4 роки
6	Перекуда Дмитро Миколайович	Асистент вчителя	11 тарифний розряд	Вища	2 місяці
7	Галецька Лариса Іванівна	Асистент вихователя	12 тарифний розряд	вища	9 місяців
8	Дудар Анастасія Анатоліївна	Асистент вчителя	12 тарифний розряд	Вища	4 роки
9	Істоміна Таміла Вікторівна	Асистент вчителя	11 тарифний розряд	Вища	1 місяць

З метою надання освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами, застосування особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності для дітей з ООП у закладі загальної середньої освіти організовано 9 класів з інклюзивним навчанням, 4 групи подовженого дня в яких навчається 13 дітей. Окрім того, у грудні організовано перший рівень підтримки для учня 4-Б класу без відкриття інклюзивного класу відповідно до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи від 10.11.2025р.№ІРЦ-85038/2025/667439.

Протягом I семестру 2025-2026 н.р. інклюзивною формою навчання охоплено 13 учнів ліцею та один учень I рівня підтримки:

<u>№</u>	<u>ПІБ дитини</u>	<u>Клас</u>	<u>Рівень</u>	<u>Класний керівник</u>	<u>Асистент вчителя</u>	<u>Асистент вихователя</u>
1	Васільєв Гліб Миколайович	1-Б	4	Путіліна Олена Петрівна	Істоміна Таміла Вікторівна	Кравчук Світлана Вікторівна
2	Бондар Дмитро Вадимович	2-А	4	Чос Світлана Григорівна	Ковальчук Олександра Сергіївна	Звінеревська Тетяна Іванівна/Ковальчук Олександра Сергіївна
3	Гладишев Вадим Кузьмич	2-В	3	Содатова Тетяна Миколаївна	Лісовська Ольга Володимирівна	Звінеревська Тетяна Іванівна/Лісовська Ольга Володимирівна
4	Крупник Михайло Олександрович	2-В	3	Содатова Тетяна Миколаївна	Лісовська Ольга Володимирівна	Звінеревська Тетяна Іванівна/Лісовська Ольга Володимирівна
5	Соболеський Ілля Андрійович	4-Б	1	Федоренко Оксана Василівна		
6	Іваненко Катерина Олександрівна	5-В	4	Біла Ольга Володимирівна	Вахнюк Тетяна Василівна	Галецька Лариса Іванівна
7	Лещенко Тимур Олегович	5-В	4	Біла Ольга Володимирівна	Вахнюк Тетяна Василівна	Галецька Лариса Іванівна
8	Майданович Ростислав Васильович	5-А	4	Ярошенко Олена Федорівна	Гичко Ольга Василівна	Галецька Лариса Іванівна
9	Зіатдінова Яна Андріївна	5-В	4	Біла Ольга Володимирівна	Вахнюк Тетяна Василівна	Галецька Лариса Іванівна
10	Гаджисултанов Максим Сергійович	5-А	2	Ярошенко Олена Федорівна	Гичко Ольга Василівна	Галецька Лариса Іванівна
11	Данилишин Лука Віталійович	6-Б	2	Сіроткіна Світлана Володимирівна		
12	Пасічник Мирон	6-В	3	Опанасюк Олег Олегович	Кравчук Світлана	

	Юрійович				Вікторівна	
1 3	Новицький Даніїл Сергійович	7-Б	4	Яблонська Юлія Анатоліївна	Перегуда Дмитро Миколайович	
1 4	Белінський Роман Віталійович	7-В	4	Стаховська Світлана Петрівна	Дудар Анастасія Анатоліївна	

Для організації інклюзивного навчання учнів команди протягом двох тижнів з початку навчання склали його індивідуальну програму розвитку.

Індивідуальна програма розвитку підписана всіма членами команди, одним з батьків (іншим законним представником) учня та затверджена керівником закладу освіти.

Батьки учнів отримати копію індивідуальної програми розвитку.

Учням відповідно до рівня підтримки та індивідуальної програми розвитку надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги у вигляді занять.

–«Соціально-побутове орієнтування»

–«Розвиток мовлення»

–«Корекція розвитку (когнітивна сфера)»

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться в індивідуальній (укладені договори) та груповій формі (в межах робочого часу). Відповідно до Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88, - із змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2025 р. № 1386, наказу Відділу освіти від 28.09.2025 № 246-ОД, з метою забезпечення системної організації інклюзивного навчання в Новогуйвинському ліцеї імені Сергія Процика, а також забезпечення систематичного та якісного ведення документації щодо корекційно-розвиткових послуг учнів у ліцеї з 01 грудня 2025 року ведення Журналу корекційно-розвиткових послуг для учнів, яким визначено потребу в таких послугах відповідно до висновку ІРЦ та індивідуальної програми розвитку (ІПР) за зразком Додатка 3. Журнал корекційно-розвиткових послуг ведеться у паперовій формі (за рішенням педагогічної ради, протокол № 2 від 03.11.2025).

Педагоги, які надають корекційно-розвиткові послуги:

- забезпечують регулярне, повне та своєчасне внесення записів до Журналу;

- фіксують інформацію про:

– дату проведення заняття;

– вид послуги та тему заняття;

– відвідування;

- забезпечують підтвердження батьками, учнів з ООП, факту проведення (надання) психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять (послуг) у паперовому журналі в колонці «Примітка» підписом. (Наказ по ліцею від 01.12.2025 №305 «Про організацію ведення журналу корекційно-розвиткових послуг для дітей з ООП»).

Проведення занять в індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку дитини.

Складено розклад проведення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять та затверджено керівником закладу освіти.

Розклад занять узгоджено з розкладом навчальних занять класу, в якому навчається учень, складено з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей учнів, затверджений керівником закладу освіти і не призводить до перевантаження учнів.

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться у ресурсній кімнаті закладу освіти.

Для учнів, що потребують тимчасового психологічного розвантаження або усамітнення, в ресурсній кімнаті створено окрему зону, яка використовується незалежно від розкладу занять

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття проводяться фахівцями (із числа педагогічних працівників відповідно до освіти), з укладено цивільно-правові договори. Умови оплати праці за проведення (надання) психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) та перелік фахівців, які можуть їх проводити (надавати) у закладах освіти, визначено Порядком та умовами надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2017 р. № 88 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 19, ст. 531).

Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів.

Тривалість індивідуальних психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять для учнів становить від 20 до 25, а групових — від 35 до 40 хвилин.

Для учнів розроблено індивідуальний навчальний план командою за участю педагогічних працівників, які викладають навчальні предмети схвалено педагогічною радою закладу освіти, затверджено керівником та підписано одним з батьків учня.

Інклюзивне навчання учнів, у тому числі згідно з індивідуальним навчальним планом, здійснюється відповідно до освітньої програми закладу освіти з урахуванням їх особливих освітніх потреб та особистісно орієнтованого спрямування освітнього процесу, адаптації окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів).

Організацію інклюзивного навчання учнів забезпечують асистенти вчителя та вихователя, посадові обов'язки яких визначаються посадовою інструкцією, що затверджена керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства. Асистенти вчителів пройшли підвищення кваліфікації щодо роботи з дітьми з ООП.

Учні за заявою одного з батьків зараховані до груп подовженого дня.

Оцінювання результатів навчання учнів здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану.

Заклад освіти організував інклюзивне навчання учнів за рахунок коштів державного бюджету.

Діяльність асистентів учителя організована відповідно до чинних нормативно правових документів:

1. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 (зі змінами, 2025 р.);
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» № 463-IX від 16.01.2020 (редакція 2024–2025 рр.);
3. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» № 2541-VIII від 06.09.2018;
4. Постанова КМУ № 957 від 15.09.2021 р. «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» (із змінами, чинна редакція від 06.09.2024 р.);
5. Постанова КМУ № 493 від 29.04.2022 р. «Про внесення змін до Положення про інклюзивно-ресурсний центр»;
6. Постанова КМУ № 381 від 04.04.2025 р. «Про затвердження Порядку утворення та функціонування спеціальних груп у закладах дошкільної освіти»;
7. Наказ МОН № 416 від 06.03.2025 р. «Про деякі питання інформатизації інклюзивно-ресурсних центрів»;
8. Лист МОН № 1/20608-25 від 01.10.2025 р. «Про забезпечення підтримки дітей, які мають труднощі в освітньому процесі, пов'язані з можливими розладами психіки та поведінки»;

9. Лист МОН № 1/18593-25 від 08.09.2025 р. «Щодо організації дошкільної освіти дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних групах»;
10. Лист МОН № 1/9-649 від 15.12.2023 р. «Про оновлені рекомендації щодо розроблення індивідуальної програми розвитку (ІПР)».

Плани роботи асистентів учителів на 2025–2026 н. р. розроблені з урахуванням рекомендацій ІРЦ, висновків психолого-педагогічних обстежень та індивідуальних програм розвитку кожної дитини. У планах чітко визначено напрями роботи: участь у розробленні та реалізації ІПР, адаптація навчальних матеріалів, індивідуальна підтримка під час уроків, створення безпечного та мотивуючого освітнього середовища.

Позитивною є тенденція до уніфікації планів: у більшості випадків структура відповідає вимогам — передбачені розділи «Діагностико-аналітична діяльність», «Підтримка освітнього процесу», «Робота з батьками», «Співпраця з фахівцями ІРЦ» та «Самоосвіта». Асистенти демонструють системність у плануванні, послідовно фіксують результати спостережень за динамікою розвитку учнів, відображають спільні заходи з педагогами.

Водночас аналіз засвідчив, що не в усіх планах достатньо деталізовано форми взаємодії з батьками, а також відображення індивідуальних результатів підтримки учнів за напрямками ІПР. Частина асистентів потребує додаткових консультацій щодо документального оформлення супроводу (ведення карт спостережень, журналів роботи, звітів).

Асистенти учителів беруть активну участь у підготовці навчальних матеріалів, адаптації завдань відповідно до особливостей пізнавальної діяльності учнів, сприяють розвитку соціальних навичок і самостійності дітей з ООП. На уроках вони ефективно використовують прийоми диференціації, візуальної підтримки, підказки, сигнальні картки, комунікативні таблиці.

Важливим напрямом діяльності є участь асистентів у засіданнях команди психолого-педагогічного супроводу, спільне планування корекційно-розвиткової роботи, моніторинг результатів навчання учнів. Асистенти беруть участь у методичних заходах, тренінгах, вебінарах, підвищують кваліфікацію з питань інклюзивної освіти.

У процесі аналізу визначено низку питань, які потребують подальшого удосконалення:

- підвищення якості планування індивідуальної підтримки учнів відповідно до ІПР;
- забезпечення методичного супроводу щодо використання сучасних інклюзивних технологій;
- розширення системи самоосвітньої роботи асистентів;
- посилення взаємодії між асистентами, педагогами та батьками.

Діяльність асистентів учителів у ліцеї у 2025–2026 навчальному році відповідає вимогам чинних нормативно-правових документів і спрямована на створення доступного освітнього середовища для всіх учнів. Асистенти забезпечують реалізацію індивідуального підходу, підтримують учнів у навчанні та соціалізації, сприяють позитивному психологічному клімату в класі.

З метою підвищення ефективності їх роботи рекомендовано:

- продовжити методичний супровід асистентів учителів;
- узгодити єдиний формат планів роботи;
- забезпечити систематичне підвищення кваліфікації з питань інклюзії;
- поширювати кращі практики педагогічної підтримки учнів з ООП через участь у методичних об'єднаннях, семінарах, вебінарах.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами відповідного рівня освіти у середовищі однолітків згідно з Державним стандартом загальної середньої освіти;
- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;

- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу;
- створення позитивного мікроклімату у закладі загальної середньої освіти з інклюзивними формами навчання, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими потребами з іншими учнями;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами та залучення батьків до розробки індивідуальних програм навчання.

Особливість освітнього процесу – корекційна спрямованість. Корекційно-розвиткову роботу проводять вчитель-логопед Вікторія ЩИРСЬКА, Олександра КОВАЛЬЧУК, Ольга ЛІСОВСЬКА, Дар`я КУРИЛЬЧУК, які здійснюють комплекс заходів із системного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямований на корекцію порушень шляхом розвитку пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, мовлення та особистості дитини. Корекційно-розвиткова робота проводиться як корекційно-розвиткові заняття за напрямками відповідно до індивідуальних особливостей учня.

Індивідуальні програми розвитку учнів розроблені групою фахівців та із обов'язковим залученням батьків. Двічі на рік переглядається і коригується. Так, станом на 30.12.2025 складено орієнтовний графік засідань команд супроводу щодо обговорення проміжного моніторингу розвитку учнів з ООП за I семестр 2025-2026 н.р..

При складанні індивідуальної програми враховано відповідність вимог навчальної програми та методів з потенційними можливостями дитини. Важливою є оцінка динаміки розвитку дитини, збирання відомостей про її успіхи.

У закладі здійснюється психолого-педагогічне супроводження дітей з особливими освітніми потребами соціальним педагогом.

Під час вивчення питання стану реалізації інклюзивного навчання було виявлено, що залучення дітей з особливими потребами до такої форми навчання позитивно впливає на соціально – емоційну сферу фізичний та творчий розвиток, більш прихильніше ставлення до них учнів класу. Вчителі та батьки відзначають, що за період навчання учнів за інклюзивною формою відбуваються позитивні зміни: вони із задоволенням спілкуються з однолітками, краще адаптуються до роботи на уроці, швидше звикають до ритму уроку, позитивно ставляться до навчання, адекватно реагують на зауваження вчителя. Найбільшим успіхом учнів є те, як зазначають вчителі, що вони не помічають своєї відмінності між однолітками, вільно з ними спілкуються, беруть участь у загальному житті свого класу.

Вивчення стану інклюзивного навчання в ліцеї здійснювалося шляхом відвідування уроків у класах з учнями з особливими освітніми потребами (ООП) з чіткою метою. Ця мета полягала в отриманні об'єктивної інформації щодо ефективності реалізації Індивідуальних програм розвитку (ІПР), якості роботи педагогічної команди та відповідності освітнього середовища потребам учнів. Основним завданням було визначити, наскільки навчальний процес (зміст, методи, критерії оцінювання) інтегрований та адаптований.

В процесі підготовки до уроку в інклюзивному класі вчителі складають план-конспект уроку, в якому інтегрує навчальний матеріал загальноосвітніх і спеціальних (корекційних) програм так, щоб на одному уроці діти з різним станом психофізичного і інтелектуального розвитку вивчали близьку за змістом тему, але на тому рівні засвоєння, який доступний для кожного учня. Інформація, одержувана учнем по темі, що вивчається, відповідає рекомендованій йому для навчання освітній програмі. Закріплення і відпрацювання отриманих знань, умінь і навичок ведеться на різному дидактичному матеріалі, підбраному для кожного учня індивідуально: роздаткові картки, вправи з навчальних посібників і підручників. Для пояснення складно сприйманих тем учням з особливостями в розвитку пропонуються картки-інструкції з описом покрокових дій учнів.

Клас	Дата	Предмет	Вчитель	Тема уроку	Мета	Виявлені	Рекомендації
------	------	---------	---------	------------	------	----------	--------------

					відвідування	позитивні моменти	
5-В	17.09.2025	Українська мова	Біла О.В.	Лексикологія. Антоніми.	Навчання граматичних правил та письмових навичок.	Сприятлива атмосфера, толерантне ставлення однокласників. Учитель використовував короткі чіткі інструкції.	Візуалізувати правила у формі кольорових схем. Розробити прописи для розвитку навичок каліграфії.
5-А	20.09.2025	Українська мова	Ярошенко О.Ф.	Лексичне значення слів.	Використання методів формування оцінювання	Чітка навчальна мета. На уроці учні не лише познайомилися з термінами, але й одразу вчилися практично визначати значення слів (словник).	Використовувати формувальне оцінювання протягом усього уроку для миттєвого зв'язку, діагностики засвоєння понять і коригування навчальної діяльності.
5-А	28.09.2025	Математика	Паук С.В.	Множення натуральних чисел. Властивості множення	Диференціація складності і обсягу обчислення	Вчитель використовував картки-підказки та картки з індивідуальними завданнями. Адаптація домашнього завдання.	Спростити критерії оцінювання для учнів з ООП.
5-В	18.09.2-25	Математика	Паук С.В.	КПР.	Адаптація завдань.	Використання адаптованих завдань відповідно до потреб ІПР.	Спростити критерії оцінювання для учнів з ООП.
5-В	17.09.2025	Природа	Ярова-Боровик М.Я.	Властивості речовин	Індивідуалізація домашнього завдання.	Урок мав чітку, послідовну структуру. Учениці з ООП були залучені в пари на етапі заповнення робочого зошита.	Для учнів з ООП диференціювати домашнє завдання. Адаптувати обсяг та складність.
7-Б	17.10.	Фізика	Горбатюк	Трасекторія	Адаптація	Вчитель	Вчителю

	2025		О.А.	руху. Шлях переміщення. Рівномірний рух.	змісту та матеріалів	використовувала візуальні онлайн матеріали.	необхідно конкретизувати абстрактні поняття.
7-Б	21.10.2025	Географія	Ткачук О.М.	Кліматичні пояси і типи клімату Землі. Закономірності розподілу атмосферних опадів.	Робота з картками та абстрактними поняттями. Адаптація термінології	Вчитель використовувала друковані візуальні опори.	Асистенту вчителя забезпечити індивідуальну картку з підказками для роботи контурною картою.
7-Б	21.10.2025	Історія	Бондарчук М.О.	Вступ. Середні віки на теренах України.	Використання наочних матеріалів, карток для засвоєння матеріалу.	Вчитель використовувала картки відповідно до теми: дата, подія.	Асистенту вчителя підготувати візуальну картку-підказку «Як зрозуміти будь-яку історичну подію».
7-В	10.10.2025	Геометрія	Нагорний А.А.	КПР «Найпростіші геометричні фігури»	Адаптація форм контролю.	Вчитель спростив завдання відповідно до рівня засвоєння учнем матеріалу.	Забезпечити адаптацію системи оцінювання.

Аналіз показав низку позитивних моментів, що свідчать про загальну ефективність роботи ліцею у сфері інклюзії. Найбільш вагомими є:

1. Активна асистентів вчителів (АВ): АВ ефективно забезпечують індивідуальну підтримку, систематично використовують візуальні опори, шаблони та піктограми на уроках, що критично важливо для підтримки уваги та розуміння учнів з ООП.
2. Адаптація матеріалів та диференціація: Вчителі демонструють розуміння необхідності модифікації обсягу завдань. На уроках математики та мови регулярно застосовуються скорочені, спрощені або альтернативні картки-завдання, що запобігає академічному перевантаженню.
3. Візуалізація абстрактних понять: Уроки природничо-математичного циклу (наприклад, Фізика 7 клас) включають використання маніпулятивних матеріалів, схем та конкретних прикладів для переведення абстракцій ("траєкторія руху", "дроби") у зрозумілі образи.
4. Сприятливий мікроклімат: У більшості класів відзначено толерантне ставлення однокласників та загалом підтримуючу атмосферу, що сприяє успішній соціалізації учнів.

Для досягнення максимальної ефективності та забезпечення повного дотримання вимог ППР, необхідно сфокусуватися на наступних ключових рекомендаціях:

1. Формалізація та модифікація КТП і Оцінювання:
  - Вчителям-предметникам слід терміново внести до Календарно-тематичних планів чіткі виноски про адаптацію/модифікацію змісту та спрощення критеріїв оцінювання для учнів з ООП (особливо на уроках 7-го класу, де є складні формули та доведення).

- Уникати вимагання від учнів з ООП складних теоретичних висновків, оцінюючи їх виключно за практичне застосування знань, як це передбачено ІПР.

2. Корекція темпу та методів:

- Вчителям необхідно запровадити таймінг (блокування пояснень по 5-7 хвилин) та збільшити використання сенсорних, ігрових та рухових пауз (наприклад, "Фізкультхвилинка Навпаки") для запобігання втраті уваги та втоми.

3. Посилення предметної підтримки АВ:

- Організувати тематичні консультації для асистентів вчителів від вчителів природничо-математичного циклу. Це необхідно для підвищення їхньої предметної компетентності та забезпечення якісної допомоги під час проведення лабораторних робіт і роботи зі складним обладнанням.

4. Індивідуалізація Д/З:

- Чітко контролювати, щоб обсяг та складність домашніх завдань для учнів з ООП був значно скорочений та відповідав лише тим цілям, які визначені ІПР. Цю інформацію має фіксувати АВ у щоденниках.

Запровадження цих рекомендацій дозволить ліцею підвищити якість інклюзивного навчання, зробити освітній процес більш індивідуалізованим та успішним для всіх учнів.

У ліцеї діє ресурсна кімната, кабінет логопеда, соціального педагога для кращого забезпечення освітнього та корекційно-розвиткового навчання. Заклад забезпечений спеціальними технічними засобами і обладнаннями, кваліфікованими фахівцями різного профілю, навчальною та методичною літературою.

Протягом I семестру асистенти вчителів та вихователів активно брали участь у методичних заходах, а саме:

- жовтень 2025 року: челендж між закладами освіти Новогушвинської громади «Заклад, де кожен важливий» у рамках відзначення Всесвітнього дня ментального здоров'я та Тижня толерантності;
- грудень 2025 року: семінар-практикум для учителів української мови та літератури й асистентів учителів «Взаємодія учителя-предметника з асистентом учителя в інклюзивному класі»;
- заявка на участь у фаховому конкурсі «Освіта Житомирщини - 2026»: Робочий зошит для учнів з ООП «Твоя поїздка у потязі Розвивайка» (укладачі: Вахнюк Т.В., Галецька Л.І., Кремінська Є.В., Литвиненко С.П.);
- робота у творчих групах у межах проєкту «Освітній континуум»: Лісовська О.М., Солдатова Т.В., Ковальчук О.С., Олефіренко О.М., Істоміна Т.М. - Арт-Терапія в роботі з дітьми з ООП; Кравчук С.В., Гичко О.В., Дудар А.А., Перегуда Д.М. - Інноваційні здоров'язбережувальні практики в освітньому процесі. Кожна творча група в кінці 2025-2026 н.р. представить продук роботи.